

FREE MCQ PDF

Q1. कोणता गुप्त शासक त्याच्या विस्तृत लष्करी विजयांसाठी ओळखला जातो?

- (a) समुद्रगुप्त
- (b) चंद्रगुप्त दुसरा
- (c) कुमारगुप्त I
- (d) स्कंदगुप्त

Q2. स्कंदगुप्ताला उत्तर-पश्चिम सीमेवर कोणाच्या विरुद्ध दीर्घ युद्ध करावे लागले?

- (a) शक
- (b) यवन
- (c) हूण
- (d) ग्रीक

Q3. गुप्त राजवटीत राहणाऱ्या प्रसिद्ध खगोलशास्त्रज्ञाचे नाव काय होते?

- (a) आर्यभट्ट
- (b) ब्रह्मगुप्त
- (c) भास्कर
- (d) वराहमिहिर

Q4. कोणता गुप्त शासक भगवान विष्णूच्या भक्तीसाठी प्रसिद्ध होता?

- (a) चंद्रगुप्त पहिला
- (b) समुद्रगुप्त
- (c) चंद्रगुप्त दुसरा
- (d) कुमारगुप्त I

Q5. गुप्त साम्राज्याच्या कोणत्या शासकाला “भारताचा नेपोलियन” म्हणून ओळखले जाते?

- (a) चंद्रगुप्त पहिला
- (b) चंद्रगुप्त दुसरा
- (c) समुद्रगुप्त
- (d) श्रीगुप्त

SOLUTIONS

S1.Ans.(a)

Sol.

- समुद्रगुप्त, ज्याला "भारताचा नेपोलियन" म्हणूनही ओळखले जाते, तो एक शक्तिशाली शासक होता ज्याने लष्करी विजयांद्वारे गुप्त साम्राज्याचा विस्तार केला. कला आणि साहित्याच्या संरक्षणासाठीही तो ओळखला जातो.

S2.Ans.(c)

Sol.

- चीनच्या शेजारी राहणारे भटके रानटी किंवा जमाती हेफथालाइड्स (ज्याचे संस्कृत नाव हूण आहे) होते. समुद्रगुप्ताच्या मृत्यूनंतर गुप्त साम्राज्याने भारताच्या मोठ्या भागावर राज्य केले.
- पश्चिम भारतात स्कंदगुप्ताचे नियंत्रण कमी होते. या वेळी हूणांच्या सैन्याने गुप्त घराण्यावर हल्ला केला.

S3.Ans.(a)

Sol.

- गुप्त वंशाच्या काळात राहिलेल्या प्रसिद्ध खगोलशास्त्रज्ञाचे नाव आर्यभट्ट होते. आर्यभट्ट हे गणितज्ञ आणि खगोलशास्त्रज्ञ होते ज्यांचा जन्म गुप्त साम्राज्याच्या काळात भारतातील सध्याच्या पाटणा येथे 476 CE मध्ये झाला होता. गणित, खगोलशास्त्र आणि शून्याच्या संकल्पनेवरील कामांसाठी ते ओळखले जातात.
- आर्यभटाचे सर्वात लक्षणीय कार्य म्हणजे आर्यभटीय गणित आणि खगोलशास्त्रावरील एक ग्रंथ, जो संस्कृतमध्ये लिहिला गेला होता आणि त्यात ग्रहांच्या गती आणि सौर मंडळावरील त्यांच्या कल्पनांचा समावेश होता.
- भारतीय गणित आणि खगोलशास्त्राच्या विकासात आर्यभटाच्या कार्याचा प्रभाव होता आणि त्यानंतरच्या भारतातील आणि त्यापुढील वैज्ञानिक आणि गणितीय प्रयत्नांवर त्यांचा खोल प्रभाव पडला.

S4.Ans.(c)

Sol.

- भगवान विष्णूच्या भक्तीसाठी प्रसिद्ध असलेला गुप्त शासक चंद्रगुप्त दुसरा होता, ज्याला चंद्रगुप्त विक्रमादित्य असेही म्हणतात.
- चंद्रगुप्त द्वितीयने 375 CE ते 415 CE पर्यंत गुप्त साम्राज्यावर राज्य केले आणि तो कला आणि विज्ञानाचा संरक्षक होता. गुप्त साम्राज्याचा विस्तार करून भारतातील एक प्रमुख सत्ता म्हणून प्रस्थापित करण्याचे श्रेय त्याला जाते.
- चंद्रगुप्त दुसरा हा हिंदू धर्माच्या संरक्षणासाठी देखील ओळखला जात होता आणि तो भगवान विष्णूचा भक्त होता. वैष्णव धर्माचा प्रचार करण्यात त्याचा मोलाचा वाटा होता आणि देवगड येथील प्रसिद्ध दशावतार मंदिरासह अनेक हिंदू मंदिरे बांधण्यासाठी तो जबाबदार होता.
- चंद्रगुप्त II च्या कारकिर्दीला प्राचीन भारतीय सभ्यतेचा सुवर्णकाळ मानला जातो आणि याने कला, साहित्य आणि विज्ञानात लक्षणीय प्रगती पाहिली.

S5.Ans.(c)

Sol.

- गुप्त वंशातील समुद्रगुप्त (335-375) हा भारताचा नेपोलियन म्हणून ओळखला जातो.
- इतिहासकार ए.व्ही. स्मिथने त्याला असे म्हटले, कारण त्याचा दरबारी कवी हरिसेन यांनी लिहिलेल्या 'प्रयागप्रशस्ती' वरून ओळखल्या जाणाऱ्या त्यांच्या महान लष्करी विजयांमुळे, ज्याने त्यांचे शंभर युद्धांचे नायक म्हणून वर्णन केले आहे.